

รั้วมมีกสั้งคคณนินยม: ทงรอดของโลกยุควิภฤต

เรียบเรียงจากปาฐกถารรรมของ ท่านพุทธทาสภิกขุ

A MANIFESTO FOR SPIRITUAL POLITICS

ยิ่งเจริญ... ยิ่งวุ่นวาย

โลกวิวัฒนาการจากยุคหิน
-> ยุคอิเล็กทรอนิกส์ ->
ยุคอวกาศ -> ยุคป้องกัน
(กลอกกลิ้งไม่แน่นอน)

เราเป็นยักษ์ใหญ่ทางวัตถุ
แต่เป็นคนแคระทาง
วิญญาณ

ความเจริญทางวัตถุรับใช้
'กิเลส' (โลภะ โทสะ โมหะ)
ไม่ได้นำมาซึ่งสันติภาพ

ต้นตอของวิกฤตคือ ‘ส่วนเกิน’

ส่วนเกิน (Suan-Gern):
คือสิ่งที่เกินความจำเป็นของชีวิต

ปัญหาของโลกเริ่มขึ้นเมื่อมนุษย์
เริ่มกอบโกย ‘ส่วนเกิน’ ไว้เป็นของตน

เมื่อเห็นแก่ส่วนเกิน
ความละอายต่อบาปก็หายไป

ธรรมชาติคือ ‘สังคมนิยม’ ที่สมบูรณ์

นกกินอาหารจนอิ่มแล้วหยุด นกไม่มีฉางเก็บส่วนเกิน
ในธรรมชาติ ทุกอย่างเกื้อกูลกันเป็นระบบสังคมนิยมโดยอัตโนมัติ
เสรีภาพในการกอบโกยถูกควบคุมโดยธรรมชาติอย่างเฉียบขาด

วิวัฒนาการของการ ‘กอบโกย’

มนุษย์ยุคหิน

การถนอมอาหาร

นายทุน vs คนจน

การเมือง

เมื่อมนุษย์เริ่มกักตุน ‘ส่วนเกิน’ ความขัดแย้งจึงเกิดขึ้น
การเมืองและกฎหมายเกิดขึ้นเพื่อจัดการกับปัญหาการแย่งชิงส่วนเกินนี้

ทำไมลัทธิการเมืองปัจจุบันจึงล้มเหลว? จึงถดถอย?

เสรีประชาธิปไตย:
ให้เสรีภาพในการ
กอบโกยส่วนเกินเพื่อ
"บุคคล"

คอมมิวนิสต์:
กอบโกยส่วนเกินเพื่อ
"รัฐ" หรือ "พรรค"

วัตถุนิยม

ผลลัพธ์: ทั้งสองระบบตกเป็นทาสของวัตถุนิยม
ไม่สามารถสร้างสันติภาพที่แท้จริงได้

ทางออกคือ “ธัมมิกสังคมนิยม”

สังคมนิยม (Socialism)

= เห็นแก่ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์และสังคมมากกว่าเห็นแก่ตัว

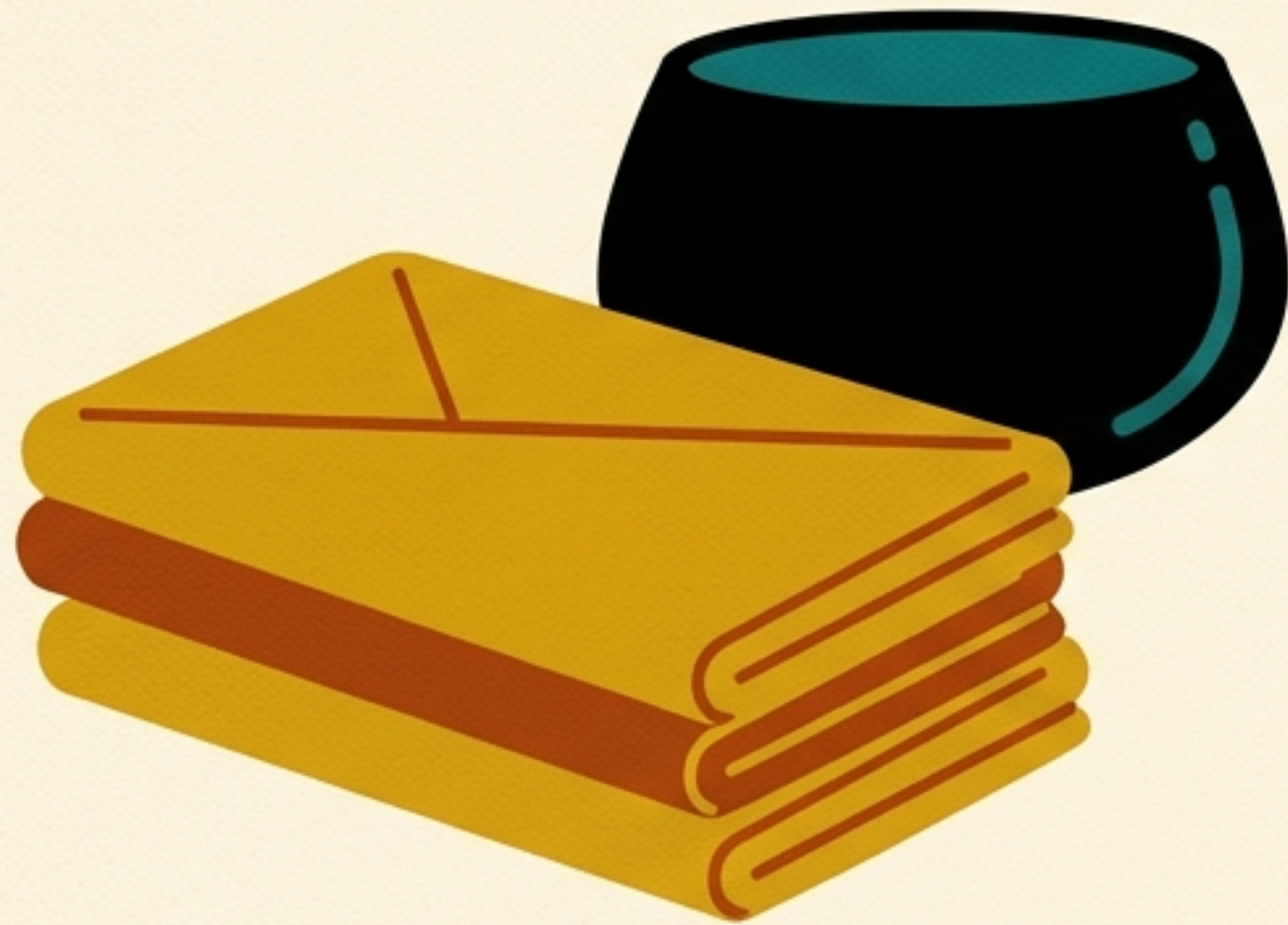
ธัมมิก (Dhammic)

= ประกอบด้วยธรรม
ถูกต้องตามกฎหมายชาติ

ระบบที่เห็นแก่ความผาสุกของสังคมเป็นหลัก
โดยประกอบไปด้วยธรรมะ

โมเดลสังคมสงฆ์: แบบอย่างของการไม่สะสม

กฎแห่งความพอดี (The Rule of Sufficiency):

- มีจีวรได้เพียง 3 ผืน
- มีบาตรได้เพียง 1 ใบ
- อาหารที่บิณฑบาตได้ ต้องฉันให้หมดในวันเดียว ห้ามเก็บข้ามวัน

การวิกัป (Vikap): หากมีส่วนเกิน ต้องสละให้ผู้อื่นทันที

'เศรษฐี' ในอุดมคติ ไม่ใช่ 'นายทุน'

นายทุน (Capitalist)

สะสมส่วนเกินเพื่อความมั่งคั่งส่วนตัว

เศรษฐี (Setthi)

ผู้ประเสริฐที่มี 'โรงทาน' (Alms-house)

หน้าที่: เศรษฐีคือผู้จัดการทรัพย์สิน เพื่อนำส่วนเกินไปจุนเจือสังคม ไม่ใช่เจ้าของเพื่อเสพสุข

การเมืองที่ควบคุมด้วย ‘ทศพิธราชธรรม’

ผู้ปกครอง (หรือรัฐบาล) ต้องมีทศพิศ
ราชธรรมเพื่อป้องกันความเห็นแก่ตัว

- ทาน (Dana): การให้
- บริจาค (Pariccaga):
การเสียสละความสุขส่วนตน
- อาชวะ (Ajjava): ความซื่อตรง
- อวิโรธนะ (Avirodhana):
การไม่ประพฤติผิดทำนองคลองธรรม

7 องค์ประกอบของสังคมที่ถูกต้อง (ตอนที่ 1)

1. เศรษฐกิจ (Economics)

ระบบที่ไม่ทำลายธรรมชาติ
เปลี่ยนของไร้ค่าให้มีค่า

2. นิเวศวิทยา (Ecology)

'ยิ่งเล็ก ยิ่งดี' ชุมชนขนาดหมู่บ้าน
ดูแลกันง่ายกว่ามหานครที่วุ่นวาย

3. การเมือง (Politics)

การปกครองที่ไม่ต้องใช้อาวุธ
แต่ใช้ความเข้าใจและธรรมะ

7 องค์ประกอบของสังคมที่ถูกต้อง (ตอนที่ 2)

4. การศึกษา (Education)

สร้าง 'ความเป็นมนุษย์'
(จิตใจสูง)
ไม่ใช่แค่ฉลาดแต่เห็นแก่ตัว

5. ศีลธรรม (Morality)

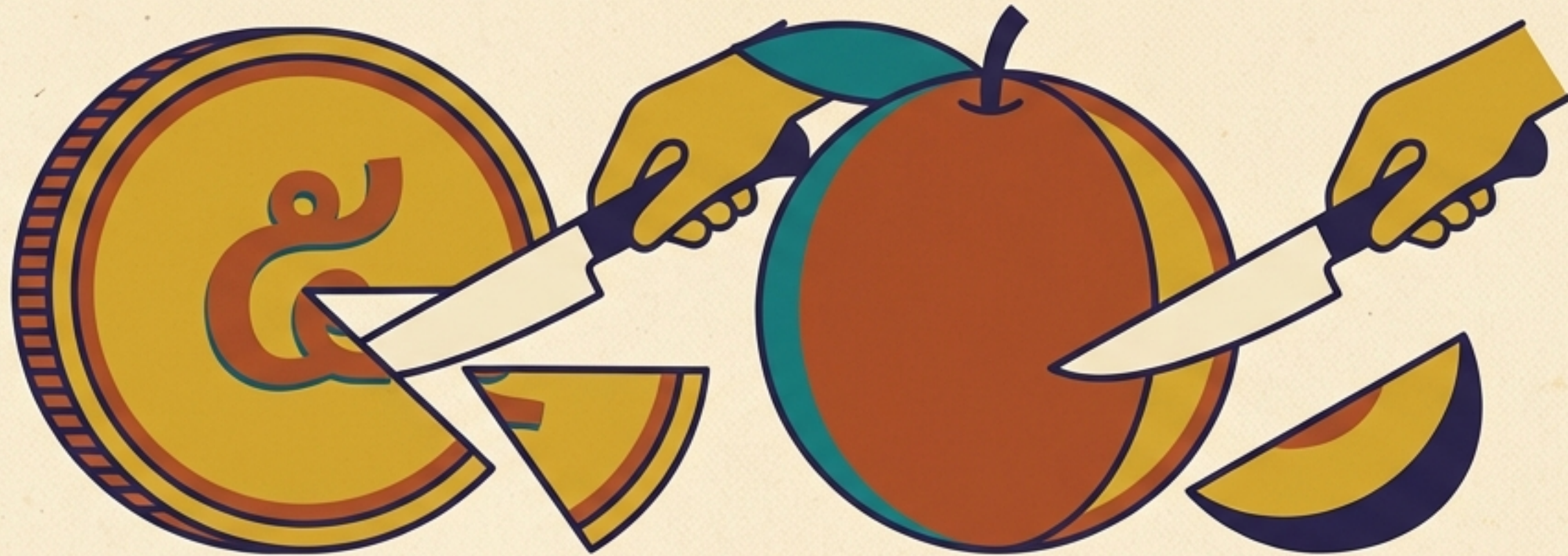
ต้องมี 'กระทรวงศีลธรรม'
ที่มีอำนาจควบคุมทุกกระทรวง
ให้ทำงานด้วยความถูกต้อง

6. สังคมสงเคราะห์ (Social Structure)

คนแข็งแรงช่วยคนอ่อนแอ
ไม่ใช่คนแข็งแรงกดขี่
คนอ่อนแอ

เริ่มต้นที่ตัวเรา: การฝึก 'เจียด'

‘เจียด’ (Jead): การแบ่งปันส่วนหนึ่งออกไป แม้ว่าเราจะมีไม่มาก
เด็กที่มีเงิน 50 สตางค์ สามารถเจียด 5 สตางค์ให้เพื่อนได้

เป้าหมาย: เพื่อลดความเห็นแก่ตัว และละลายพฤติกรรม ‘กอบโกยส่วนเกิน’

เป้าหมายสูงสุด: สันติภาพ

เมื่อมนุษย์ทุกคนมี 'ธัมมิกสังคมนิยม' ในหัวใจ:
- ไม่ต้องมีตำรวจ - ไม่ต้องมีศาล - ไม่ต้องมีการเมือง
เพราะธรรมะทำหน้าที่ปกครองโลกโดยสมบูรณ์

ถ้าศีลธรรมไม่กลับมา...
โลกาจะวิบัติ

— พุทธศาสนิกขุ